

man de 126 Mill. fra de 173 Mill., giver det til Resultat 47 Mill. Kr. Den Gang var Understudet altsaa 47 Mill. Kr., og det høje Ting vil saaledes se, at Status i 1890 var 1 Mill. Kr. gunstigere, end den var den 31te Marts 1880. Men det høje Ting veed meget vel, at vi i 1880 gif til Købet af de sjællandske Jærnbaner, til en Udgift af 51 Mill. Kr., imod kun at tilvejebringe de 27 Mill. Kr. ved Statslaan, og desuagtet brugte vi mange flere Penge endnu til andre Jærnbaneanlæg, uden at man dog tænkte paa noget som helst Statslaan til dem. I alt Fald gjorde man ikke Forsøg paa at faa Udgifterne tilvejebragte ved Statslaan ud over det Beløb til Købet af de sjællandske Jærnbaner, der skulde tilvejebringes ved Laan. Gaa vi tilbage til den 31te Marts 1867, er Status meget slettere, det var jo lige kort efter Krigen 1864. Kassebeholdningen udgjorde den Gang kun 12 Millioner, hvoraf 4 Mill. vare rentebærende, og de øvrige Aktiver udgjorde ca. 138 Mill., hvilket jo var et meget stort Beløb, idet det høje Ting jo vil erindre, at vi den Gang havde Dresundstolden eller i alt Fald den største Del deraf, ligesom vi ogsaa havde faaet 29 Millioner af Preussen i Anledning af Fredstraktaten. Aktivmassen var altsaa ca. 150 Millioner Kr. foruden Jærnbanerne, men disse kan man jo ikke opføre med noget synderligt stort Beløb, idet Oberstudet af dem kun var noget over 35,000 Kr., hvilket som Renteudbytte svarer til en Kapital af næppe 1 Million til 4 pCt. Lægge vi denne Million til, bliver Aktivmassen saaledes 151 Millioner, men her maa det da erindres, at Statsgælden samtidig var 261 Millioner, og det høje Ting vil altsaa se, at Understudet for Statskassen den Gang androg 110 Millioner Kr. Status var altsaa den Gang langt, langt slettere, end den nu er for Djeblikket, og dog gif man som bekendt til meget store og meget kostbare Jærnbaneanlæg, idet man i 1868 vedtog Jærnbaneanlægget i Vendhysjel, Standerborg—Silkeborg—Banen, den sydhjdske og tilbels den vesthjdske Bane. Det var meget store Summer, der krævedes dertil, og skønt Statskassens Tilstand langtfra kunde kaldes gunstig, forsøgte man dog ikke paa at rejse Statslaan i Anledning af disse Jærnbaneanlæg. Med disse Erfaringer for Djeb forekommer det mig for besynderligt, at vi nu, da Status er langt gunstigere, skulle gaa til at tilvejebringe Udgifterne i Anledning af Jærnbaneanlæg ved Statslaan, og derfor kan Mindretallet paa ingen Maade

være med til at stemme derfor eller i det hele taget stemme for Lovforslagets § 7.

Naar jeg dernæst med et Par Ord skulde omtale den politiske Stilling og overveje, om der i Anledning af den politiske Stilling var Grund for os til at forsøge paa at rejse et Statslaan, bliver Svaret atter Nej. Jeg betragter det som en given Sag for mit Bedkommende, at saalænge Regeringen fortsætter med sine provisoriske Foranstaltninger uden Rigsdagens Samtykke, ja endog saa mod Rigsdagens, eller i alt Fald det ene Tings Bølge, dets mange Gange klart udtrykte Vilje, fortsætter med store Udgifter i Særdeleshed i Anledning af de ekstraordinære Foranstaltninger, vilde det være uforvarsligt, om jeg vilde være med til at sige Ja til en saadan Paragraf som § 7 i det foreliggende Lovforslag, og dernæst vil jeg sige, at om der endog saa økonomisk, finansielt set iøvrigt kunde være Grund til at forsøge paa at rejse Statslaan i Anledning af Jærnbaneanlæg eller andre økonomiske Foranstaltninger, der laa for, kunde jeg dog fra mit Standpunkt ikke skønne rettere, end at det vilde være uforvarsligt, om man gif til at bevilge et Statslaan til den Regering, der i de sidste 6 Aar har brugt omtrent 350 Mill. Kr. uden grundlovmæssig Bevilling. Af disse Grunde finder jeg, at den vilde være aldeles urigtigt at stemme for det foreliggende Lovforslags § 7, og derfor tilraader jeg saa indstændigt, som jeg kan, at man stemmer mod denne Paragraf.

Med Hensyn til det Endringsforslag, der udenfor Betænkningen er stillet af det ærede 6te Landsstingsmand for Kjøbenhavn (S. Knudsen), skal jeg sige, at jeg ikke i Djeblikket ønsker at udtale mig derom, men forbeholder mig en mulig Udtalelse under den senere Forhandling, efter at have hørt Forslagsstilleren.

Knudsen: Jeg skal tillade mig at motivere det Endringsforslag, som af mig og et æret andet Medlem er stillet udenfor Betænkningen til det foreliggende Lovforslag. Det høje Ting vil se, at dette Endringsforslag tilsigter at tilføje Lovforslaget to nye Paragraffer, som skulle indsættes efter § 6, nemlig en ny § 7 og en ny § 8. Det høje Ting vil ligeledes se, at disse Forslag noje slutte sig til de Udtalelser, jeg tillod mig at fremkomme med under denne Sags første Behandling. Jeg begrundede den Gang særlig, hvorfor jeg mente, at Staten helst burde udføre sit Arbejde selv i Stedet for at overlade det til private og i Stedet for at købe det i og indføre det fra